
Streszczenia = Резюме = Abstracts

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 9/1, 145-154

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Streszczenia

Abstracts

Резюме

Andrzej Chodyński

Spółeczna i ekologiczna odpowiedzialność organizacji a bezpieczeństwo

W artykule uzasadniono pogląd o znaczącej roli CSR w działaniach organizacji znajdującej się w sytuacji kryzysu pozaekonomicznego. Realizacja CSR pozwala na oparcie się na wartościach związanych zarówno w odpowiedzialnością społeczną, jak i ekologiczną. Fakt ten ma duże znaczenie zarówno dla kształtowania bezpieczeństwa ekologicznego, jak i społecznego, z podkreśleniem roli interesariuszy. Omówiono dotychczasowe działania w ramach CSR w kontekście bezpieczeństwa wskazując na istniejące normy i praktyki. Podkreślono znaczenie dialogu z interesariuszami oraz skierowane do nich raportowanie społeczne, które powinno uwzględniać aspekty bezpieczeństwa. Wskazano na rolę negocjacji z interesariuszami dla poprawy bezpieczeństwa. Podkreślono związki CSR z koncepcją *sustainability* oraz znaczenie CSR w budowie organizacji zwinnej i w budowie kompetencji organizacji oraz jej architektury. Celem tych działań jest dostosowanie się do zmian w otoczeniu w kontekście tworzenia organizacji o charakterze *resilience*. Ma to szczególne znaczenie dla funkcjonowania infrastruktury krytycznej. Zaprezentowano pogląd, że w kolejnych etapach swojego rozwoju CSR będzie szerzej uwzględniać problematykę bezpieczeństwa.

Słowa kluczowe: CSR, bezpieczeństwo, kompetencje, sprzężystość organizacji.

Social and ecological responsibility of organisation and safety

The paper justifies the view of significant role of CSR in the activities of an organisation in the situation of non-economic crisis. Following with CSR allows basing on values related to both social and ecological responsibility. This fact is of major importance for developing both ecological and social safety, with emphasis on the role of the stakeholders. The current CSR activities in the context of safety have been discussed with the indication of the existing standards and practice. The importance of dialogue with stakeholders is emphasised along with social reporting addressed to them, which should take aspects of safety into consideration. The role of negotiations with stakeholders in order to enhance safety is indicated. The relations of CSR with the *sustainability* concept are emphasised. The importance of CSR in the structure of the agile organisation and in building competencies

of the organisation and its architecture is presented. The objective of these actions is to adjust to changes in the surroundings in the context of creating a resilient organisation. This is of special importance for functioning of the critical infrastructure. The opinion has been presented that CSR will take into consideration the issues of safety in a broader way in the following stages of its development.

Key words: CSR, safety, competencies, organizational resilience.

Социальная и экологическая ответственность организации и безопасность

В статье представлен взгляд подчеркивающий важную роль Корпоративной социальной ответственности (КСО), в деятельности организации, находящейся в ситуации кризиса неэкономического характера. Реализация КСО позволяет преодолеть проблемы, связанные с социальной и экологической ответственностью. Этот фактор имеет большое влияние на формирование экологической и социальной безопасности всех заинтересованных сторон. В статье рассмотрено действия КСО в контексте безопасности, указаны существующие стандарты, нормы и действительное положение вещей. Подчеркнуто значение диалога с заинтересованными сторонами, проводимой социальной отчетности, которая должна принимать во внимание аспекты безопасности. Указанно роль переговоров с заинтересованными сторонами в повышении безопасности. Подчеркнуто связи КСО с концепцией *sustainability* (устойчивости) и значение КСО в построении конструкции эластичной, компетентной организации. Цель этих действий заключается в приобретении способности адаптации к изменениям в окружающей среде в контексте создания устойчивой организации типа *resilience*. Это имеет особое значение для функционирования критической инфраструктуры. Автор представил мнение, что на последующих этапах своего развития КСО будет лучше более глубоко учитывать проблематику безопасности.

Ключевые слова: КСО, безопасность, компетентность, эластичность организации.

Jan Czaja

Niektóre aspekty prawne i polityczne kryzysu ukraińskiego i jego wpływ na bezpieczeństwo międzynarodowe

Rosyjska interwencja na Ukrainie, aneksja Krymu i prowadzona wojna hybrydowa mają ogromny wpływ na stosunki międzynarodowe i bezpieczeństwo. Jest to pierwszy przypadek w XXI wieku, gdy na oczach świata, państwo- jednocześnie mocarstwo nuklearne – dokonuje agresji na drugie i anektuje część jego terytorium, będąc jednocześnie gwarantem jego suwerenności i integralności terytorialnej. Agresja Rosji wobec Ukrainy, prowadzona wojna hybrydowa, a także różne formy wojny propagandowo-psychologicznej, zwróconej także wobec Zachodu, mają rosnący wpływ na stosunki polityczno-wojskowe w świecie, komplikują i zakłócają stosunki gospodarcze, zbliżają świat do nowej zimnej wojny. Towarzyszą temu zmiany w doktrynie wojennej Rosji, w tym obniżanie prognozy

i groźby użycia broni nuklearnej. Ta nowa doktryna Rosji, nazywana już doktryną Putina, na pewno doprowadzi do zmian w doktrynach strategicznych NATO, UE i poszczególnych krajów zachodnich. Zmiany takie, podkreślające rosnące zagrożenie ze strony Rosji, już nastąpiły w nowej Strategii Bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych.

Kryzys na Ukrainie i konflikt z Rosją ma jednak szersze uwarunkowania. Wynikają one ze słabości samej Ukrainy, braku determinacji w budowaniu własnej państwowości i efektywnej gospodarki, z wszechogarniającej korupcji i innych patologii występujących w tym kraju. Nie bez winy jest także Zachód, a zwłaszcza Stany Zjednoczone, nie stroniące jako jedyne supermocarstwo po upadku ZSRR, od jednostronnych działań, często łamiących zasady współżycia i prawa międzynarodowego.

Autor analizuje wiele aspektów i uwarunkowań kryzysu ukraińskiego oraz polityki Rosji, wpływu na politykę międzynarodową, a zwłaszcza na bezpieczeństwo międzynarodowe, także w kontekście Polski.

Słowa kluczowe: rosyjska interwencja i aneksja Krymu, Ukraiński Euromajdan, ewolucja rosyjskiej polityki bezpieczeństwa, rosyjska doktryna wojenna – doktryna Putina, skutki polityki rosyjskiej dla bezpieczeństwa, zachód wobec rosyjskiego wyzwania.

Some political and legal aspects of Ukrainian crisis and its impact on international security

Russian intervention in Ukraine and Crimea annexation has already big impact on international security. It is the first case in 21st century when the state – global nuclear power, is committing aggression on the territory of the other state being in the same time guarantor of its territorial integrity. From over one year the world is eyewitness of something which could be called creeping intervention in atmosphere of dezinformation and psychological war, reminding the time of clashes between nazism and communism. The author is analyzing facts which followed up the so called Euro-Maidan, its political and legal aspects as well the reaction of Russia on that, annexation of Crimea including. The subject of analyze is also behavior and position of USA and EU on Ukrainian crisis. The most important part of article is analyze of evolution of Russian foreign and security policy and its war doctrine which is being already called Putin doctrine. Russian intervention in Ukraine is actually recognized as the biggest threat to international security and challenge for international order bringing the world back to cold war.

Key words: Russian – Ukrainian conflict, Russian crawling intervention, Crimea annexation, Hybrid war, Russian strategy and Putin doctrine, Ukrainian crisis impact on security.

Некоторые правовые и политические аспекты украинского кризиса и его влияние на международную безопасность

Российское вмешательство в Украине, аннексия Крыма и гибридная война имеют огромное влияние на международные отношения и безопасность. Это первый случай в XXI веке, когда на глазах мира, государство – к тому же имеющее ядерное оружие – осуществляет агрессию на другое государство и аннексирует часть его территории, одновременно будучи гарантом его суверенитета и территориальной целостности. Агрессия России против Украины, проводимая гибридная война, а также различные формы пропагандистской и психологической войн, также направленных против Запада, имеют растущее влияние на политическо-военные отношения в мире, осложняют

и нарушают экономические отношения, приближают мир к новой холодной войне. Все это сопровождается изменениями в военной доктрине России, в том числе снижением причин к применению ядерного оружия. Эта новая доктрина России, называемая доктриной Путина, безусловно, приведет к изменениям в стратегических доктринах НАТО, ЕС и отдельных западных государств. Такие изменения, подчеркивающие растущую угрозу со стороны России, уже внесены в новую Стратегию безопасности Соединенных Штатов.

Необходимо также подчеркнуть, что кризис в Украине и конфликт с Россией имеют более широкие причины. Такими причинами являются: слабость самой Украины, отсутствие последовательности в строительстве государственности и эффективной экономики, борьбы с массовой коррупцией и другими патологиями имеющими место в этой стране. Во всем происходящем есть также вина Запада, а особенно США, которые как единственная сверхдержава после распада СССР, часто ведут односторонние действия, при этом нарушая существующие принципы международного права.

Автор анализирует многие аспекты и условия украинского кризиса и политики России, его влияние на международную политику и международную безопасность, также в контексте Польши.

Ключевые слова: российское вмешательство и аннексия Крыма, украинский Евромайдан, эволюция российской политики безопасности, российская военная доктрина – доктрина Путина, последствия российской политики для безопасности, реакция Запада на действия России.

Jarosław Rokicki

Zagrożenia i bezpieczeństwo międzynarodowe w perspektywie teologii politycznej Reinholda Niebuhra

Artykuł przedstawia teorię natury ludzkiej, która w okresie II wojny światowej i w latach zimnej wojny umożliwiła objaśnienie źródeł okropności wojny będąc jednocześnie intelektualną i moralną podstawą mobilizacji, potrzebnej do zwycięstwa nad faszyzmem i przeciwstawienia się ekspansji komunizmu. Autorem tej koncepcji jest Reinhold Niebuhr, pastor ewangelicki, teolog, filozof, politolog oraz doradca rządu amerykańskiego w okresie „zimnej wojny”. Zdaniem Niebuhra, paradoks zła i dobra w człowieku, ma źródło z jednej strony na uwiecznieniu w naturze i historii, a z drugiej – w jego duchowości, co czyni go zdolnym do autotranscendencji, której emanacją jest samoświadomość (jaźń – self). Człowiek dzięki niej pojmuje swoją śmiertelność, nie potrafi jednak pokornie znieść swojej niedoskonałości i ograniczoności. Dzięki wolności ducha ma możliwość dokonywania wyborów i planowania swoich działań. Dostrzegając możliwości różnych form unieśmiertelnienia próbuje przekroczyć sam siebie, co prowadzi go do idolatrii – tworzenia fałszywych Bogów, w tym także ubóstwienia samego siebie. W ten sposób popełnia grzech pychy, generując zagrożenia - szczególnie niebezpieczne w przypadku pychy kolektywnej. Jej bogowie – narody, państwa, klasy społeczne, rasy, grupy etniczne, partie polityczne, religie i inne emanacje kolektywnych, fundamentalistycznych egoizmów, podporządkowują sobie jednostki ludzkie, pozbawiając je indywidualnej odpowiedzialności.

Prowadzi to do antagonizmów międzygrupowych kulminujących w konfliktach takich, jak II wojna światowa oraz późniejsza „zimna wojna”. Oryginalnym wkładem Niebuhra w rozwój współczesnej etyki politycznej było włączenie chrześcijańskiej tradycji teologicznej do dyskursu świeckiego oraz ponowne zakorzenienie zachodniej myśli politycznej w aksjologii chrześcijańskiej.

Słowa kluczowe: Reinhold Niebuhr, teologia polityczna, aksjologia chrześcijańska, bezpieczeństwo międzynarodowe.

Threats and national security as viewed from Reinhold Niebuhr's perspective of political theology

Reinhold Niebuhr, known as pastor of Bethel Evangelical Church, theologian, philosopher, political scientist and political activist had enormous influence on American political thought from the early 1920s to the early 1950s. He was able to successfully explain the roots of the atrocities of WW II and the Cold War period.

According to Niebuhr the irony of both the good and the evil in human nature comes from humans' unique position of imprisonment in nature and history, and at the same time, their spirituality. The latter enabled humans to transcend their bodily and timely limits through the development of the SELF (self-consciousness). On the one side humans understand the necessity of death but on the other they do not agree with its inevitability. It leads them towards idolatry, creations of false idols, collective idols defined as “the egoism and the pride and hypocrisy” of nations, states, social classes, races, religions, political parties and some other collective entities that pretend to become the Gods in which people want to see an illusion of their immortality. In this way the original sin, the sin of pride, leads humanity to fundamental antagonisms which culminate in social exclusions, wars, and genocide witnessed throughout the twentieth century. Also, Niebuhr himself, was a hopeful political activist and emphasized the good that could be achieved if pretensions were overcome. His original input to political science and political culture was the inclusion of christian theology to secular political thought and renewed establishment of western political ideas in christian value theory.

Key words: Reinhold Niebuhr, political theology, christian value theory, national security.

Угрозы и международная безопасность в перспективе политической теологии Рейнгольда Нибура

В статье представлена теория человеческой природы, которая во время Второй мировой войны и в годы холодной войны позволяла указать на источники ужасов войны, одновременно являясь интеллектуальной и нравственной основой для мобилизации, необходимой для победы над фашизмом и борьбы с расширением идей коммунизма. Автором этой концепции был Рейнгольд Нибура – евангельский пастор, богослов, философ, политолог и советник правительства США во времена холодной войны. По мнению Нибура, источники парадокса добра и зла в человеке, с одной стороны, надо искать в привязанности к природе и истории, а с другой – в его духовности, которая делает человека способным к авторансценденности, эманацией которой является самосознание (*self*). Благодаря нему человек понимает свою смертность, однако не может смириться со своим несовершенством и ограничениями. Благодаря свободе духа он имеет возможность делать выбор и планировать

свою деятельность. Видя возможность различных форм увековечения, пытается превзойти самого себя, что ведет его к идолопоклонству – созданию ложных богов, в том числе обожествления самого себя. Таким образом человек совершает грех гордыни, создает угрозы – особенно опасные в случае коллективной гордости. Ее боги – народы, государства, социальные классы, расы, этнические группы, политические партии, религии и другие эманации коллективного, фундаменталистского эгоизма, подчиняют себе людей, лишая их индивидуальной ответственности. Это приводит к возникновению между группами антагонизмов, кульминацией чего была Вторая мировая война и последующая холодная война. Оригинальный вкладом Нибура в развитие современной политической этики стало включение христианской богословской традиции в светский дискурс и новое укоренение западной политической мысли в христианской аксиологии.

Ключевые слова: Рейнгольд Нибур, политическая теология, христианская аксиология, международная безопасность.

Łukasz Lizis

Bezzałogowe statki powietrzne jako główny środek zwalczania międzynarodowego terroryzmu – aspekty prawne

Bezzałogowy statek powietrzny używany przez armię jest środkiem o charakterze militarnym stosowanym powszechnie do zwalczania siły żywej na współczesnym polu walki. Niniejszy artykuł w pierwszej części rozważa możliwość stosowania art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych jako odpowiedzi na agresję ze strony podmiotu niepaństwowego, będącą organizacją terrorystyczną. Artykuł odnosi się przy tym do tzw. Doktryny Busha oraz Narodowej Strategii Bezpieczeństwa USA. W dalszej części publikacja traktuje o prawnych aspektach zastosowania dronów w kontekście walki z międzynarodowym terroryzmem, poszukując odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest użycie tego środka pola walki w zgodzie z wymaganiami wyływającymi z międzynarodowego prawa humanitarnego.

Słowa kluczowe: dron, międzynarodowy terroryzm, samotny wilk, eliminacja celu, prawne aspekty.

Unmanned aerial vehicle as the main device for combating international terrorism – legal aspects

Uav – unmanned aerial vehicle as the army's item of equipment is the military weapon, which is universally used throughout the contemporary battlefield for combating enemy forces. The present article concerns the problem if the 51st article of the Charter of the United Nations is applicable as the response to aggression from the non-state subject, which is the terrorist organization. The article concerns the Bush Doctrine and National Security Strategy of the United States in this context too. In the further part, the article concerns the legal aspects of using drones for combating international terrorism, looking for the answers if the using of drones is legitimate according to the international humanitarian law.

Key words: drone, international terrorism, lone wolf, targeted killing, legal aspects.

Беспилотные летательные аппараты к основное средство борьбы с международным терроризмом – правовые аспекты

Беспилотные летательные аппараты находящиеся на вооружении армии являются боевыми средствами, используемые для борьбы с живой силой противника на современном поле боя. В первой части статьи автор рассматривает возможность применение ст. 51 Устава Организации Объединенных Наций в ответ на агрессию со стороны негосударственных субъектов, какими являются террористические организации. Рассмотрено так называемую Доктрину Буша и Национальную стратегию безопасности Соединенных Штатов. Далее автор указывая на правовые аспекты применения беспилотных летательных аппаратов в борьбе с международным терроризмом, пытается ответить на вопрос, можно ли использовать беспилотники согласно с нормами международного гуманитарного права.

Ключевые слова: беспилотник, дрон, международный терроризм, «одинокий волк», уничтожение цели, юридические аспекты.

Mirosław Tokarz

Obchody świąt narodowych: Konstytucji 3 maja, 11 listopada, Święta Morza w II Rzeczypospolitej w Zatorze

Artykuł omawia obchody świąt narodowych (11 listopada, 3 maja, Święto Morza) w okresie międzywojennym w miejscowości Zator. Koncentruje się na funkcjonowaniu polskiego społeczeństwa obywatelskiego na gruncie lokalnym po okresie zaborów.

Celem obchodów było kultywowanie patriotyzmu w wymiarze kulturalnym, edukacyjnym i religijnym. Uroczyste obchody miały ściśle przestrzegany plan, nad którym czuwał Komitet. Zapraszano z odczytami naukowców z uczelni krakowskich, organizowano występy artystyczne lokalnych twórców, odprawiano msze święte. Tak odradzająca się Polska, połączona z ziem trzech zaborów, starała się jednoczyć mieszkańców poprzez pogłębianie wiedzy historycznej, a także uświadamianie zagrożeń ze strony sąsiadów: Rosji i Niemiec. Tekst powstał na podstawie korespondencji urzędowej, zgromadzonej w Archiwum Państwowym w Katowicach, Oddział w Oświęcimiu.

Słowa kluczowe: II Rzeczpospolita, 3 maja, 11 listopada, Święto Morza, Zator, państwo, święta narodowe, starostwo, magistrat.

Celebration of national holidays, 3rd of May Constitution, 11th November, and Sea Days, in the Duchy of Zator at the time of the Second Polish Republic

The article discusses the celebration of national holidays (11th November, 3rd of May Constitution, Sea Days) in the town of Zator during the interwar period. It focuses on the Polish civic society, active on the local scale, following the period of partitions.

The celebrations were aimed at cultivating patriotism with its cultural, educational and religious dimensions. Those festive events followed a very strict agenda, supervised by

the Committee. University scholars from Krakow were invited to deliver their lectures, local artists staged their performances, Holy Masses were celebrated. Thus, the revived Poland, made up of the lands of the three partitions, tried to unite the citizens by deepening their knowledge about history, and by making them aware of the threats coming from the neighbouring countries: Russia and Germany. The text is based on official correspondence, collected at the Oswiecim Branch of the State Archive in Katowice.

Key words: Second Polish Republic, 3rd of May, 11th November, Sea Days, Zator, state, national holidays, Starost office, municipality.

*Празднование национальных праздников:
Конституции 3 мая, 11 ноября и Праздника моря
во Второй Речи Посполитой в Заторе*

В статье рассматриваются празднования национальных праздников (11 ноября, 3 мая, Праздник моря) в период между двумя мировыми войнами в Заторе. Автор концентрирует внимание на функционировании польского гражданского общества на местном уровне после окончания периода аннексии Польши. Целью празднований было культивирование патриотизма на уровне культуры, образования и религии. Торжества имели строго соблюдаемый план, водворением в жизнь которого занимался специальный комитет. На праздники организаторы приглашали ученых краковских вузов, происходили концерты местных артистов, а в костелах проходили торжественные мессы. Таким образом возрождающаяся Польша, пыталась объединить земли ранее находящиеся во владениях трех империй, власти старались объединять граждан путем повышения их знаний истории, а также обращая внимание на угрозы от соседей: России и Германии. Статья написана на основе официальных документов из собрания Государственного архива в Катовицах, филиал в Освенциме.

Ключевые слова: II Речь Посполитая, 3 мая, 11 ноября, Праздник моря, Затор, государство, национальные праздники, округ, муниципалитет.